

UMSÖGN

Viðtakandi: Borgarráð

Sendandi: Borgarlögmaður

Umsögn borgarlögmanns um tillögu borgarfulltrúa Sjálfstæðisflokksins um opinbera rannsókn vegna tjóns á húsi Orkuveitu Reykjavíkur.

Á fundi borgarráðs 21. september 2017 var samþykkt að vísa eftirfarandi tillögu borgarráðsfulltrúa Sjálfstæðisflokksins, um opinbera rannsókn vegna tjóns á húsi Orkuveitu Reykjavíkur að Bæjarhálsi 1, til umsagnar borgarlögmanns:

Borgarstjórn samþykkir að fram fari opinber rannsókn vegna milljarða tjóns sem orðið hefur á húsi OR að Bæjarhálsi. Í þeirri rannsókn verði leitast við að leiða í ljós orsakir tjónsins og hvaða lærdóm megi draga af málinu til framtíðar. Athugað verði hvernig staðið var að byggingu hússins á sínum tíma og hvernig staðið hefur verið að viðhaldi þess eftir að það var tekið í notkun. Meðal annars verði kannað hvernig pólitískar ákvarðanir voru teknar um byggingu hússins og stækkun þess á framkvæmdatíma. Þá verði athugað hvernig ákvarðanir voru teknar um einstaka þætti málsins, t.d. hönnun, byggingaraðferðir, efnisval o.s.frv. Fjallað verði um orsakir þess að byggingarkostnaður fór langt fram úr áætlunum. Einnig verði birtur heildarkostnaður við byggingu hússins og allur kostnaður vegna viðhalds og endurbóta frá því það var tekið í notkun. Þá verði könnuð lagaleg staða OR í málinu og hugsanlegur bótaréttur vegna umrædds tjóns.

Hér á eftir fylgir umbeðin umsögn um framangreinda tillögu:

Samkvæmt 2. mgr. 8. gr. sveitarstjórnarlaga nr. 138/2011 skal borgarstjórn sjá um að lögbundnar skyldur séu rættar og hafa eftirlit með því að viðeigandi reglum sé fylgt í störfum sveitarfélagsins. Þá ber sveitarstjórnarmönnum í hvívetna að gæta að almennum hagsmunum íbúa sveitarfélagsins sem og öðrum almannahagsmunum, sbr. 2. mgr. 24. gr. sömu laga. Orkuveita Reykjavíkur er sameignarfyrirtæki og á Reykjavíkurborg 95,539% hlut í fyrirtækinu, en aðrir eigendur eru Akraneskaupstaður með 5,528 % hlut og Borgarbyggð með 0,933 % hlut. Um fyrirtækið gilda sérstök lög nr. 136/2013 um Orkuveitu Reykjavíkur og sameignarsamningur um Orkuveitu Reykjavíkur, dags. 25. apríl 2014. Fyrirtækið er sjálfstæður lögaðili með sjálfstæðan fjárhag og reikningshald og sjálfstæða skattaðild samkvæmt 1. gr. laganna. Þá lýtur Orkuveita Reykjavíkur boðvaldi sérstakrar stjórnar sem skipuð er fulltrúum eigenda samkvæmt 5. gr. laga nr. 136/2013 og 8. gr. sameignarsamnings um Orkuveitu Reykjavíkur. Óski byggðaráð eigenda eða einstakir fulltrúar í þeim eftir umfangsmiklum upplýsingum frá Orkuveitu Reykjavíkur skal beiðni um þær komið á

framfæri á vettvangi byggðaráða og beint til stjórnar eða eftir atvikum forstjóra fyrirtækisins, samkvæmt gr. 8.7 í sameignarsamningnum. Samkvæmt 7. gr. eigendastefnu Orkuveitu Reykjavíkur, dags. 25. apríl 2014, er gert ráð fyrir að eigendur fyrirtækisins skapi stjórn fyrirtækisins það umhverfi að hún geti á hverjum tíma rækt skyldur sínar í þágu hagsmuna fyrirtækisins og innan markaðrar stefnu eigenda.

Tillaga borgarfulltrúa Sjálfstæðisflokksins gengur út á að borgarstjórn samþykki að fram fari opinber rannsókn sem leitist við að leiða í ljós orsakir tjónsins og hvaða lærdóm megi draga af málinu til framtíðar. Vakin er athygli á því að ekki er til einhlít skilgreining á því hvað felst í hugtakinu "opinber rannsókn", en almennt er gert ráð fyrir að opinber rannsókn fari fram þegar grunur leikur á um refsiverða háttsemi. Slíkar rannsóknir eru lögum samkvæmt í höndum lögreglu og opinberra eftirlitsaðila en falla utan valdheimilda borgarstjórnar. Af tillögu borgarfulltrúa Sjálfstæðisflokksins má þó ráða að þau atriði, sem tillagan gerir ráð fyrir að verði rannsökuð, gætu hugsanlega fallið betur undir athugun sérstakrar úttektarnefndar, sambærilegri þeirri nefnd sem skipuð var af borgarstjórn og stjórn Orkuveitu Reykjavíkur í kjölfar samþykktar á fundi borgarstjórnar 31. mars 2011, í því skyni að draga fram orsakir bágrar fjárhagslegrar stöðu fyrirtækisins.

Þá er rétt að geta þess að Orkuveita Reykjavíkur hefur farið þess á leit við Héraðsdóm Reykjavíkur að skipaður verði hæfur og óvilhallur matsmaður til að meta galla og tjón á húsnæði fyrirtækisins að Bæjarhálsi 1 og kostnað við úrbætur á þeim göllum. Matsbeiðni Orkuveitu Reykjavíkur beinist að þar tilgreindum ellefu verktökum sem hafa allir á einhverjum tíma komið að hönnun, gerð og viðhaldi fasteignarinnar. Tilgangur matsins er meðal annars að afla sönnunargagns sem staðreyndir galla í húsinu, sérfræðilegs álits á því hvort hönnun, smíði og frágangur hússins hafi verið fullnægjandi, hvaða framkvæmdir þurfi að ráðast í til að fá úr göllunum bætt og hver sé hæfilegur raunkostnaður til að bæta úr þeim. Matsgerð dómkvaddis matsmanns verður í kjölfarið að öllum líkindum notuð til að leggja mat á lagalega stöðu Orkuveitu Reykjavíkur vegna þeirra galla sem eru og hafa verið á fasteigninni. Þannig verður að telja líklegt að horft verði til forsendna og niðurstaðna hins dómkvadda mats þegar kemur að því að kanna grundvöll fyrir því hvort dómsmál skuli höfðað til heimtu bóta vegna tjóns Orkuveitu Reykjavíkur af framangreindum atriðum. Matsbeiðnamál Orkuveitu Reykjavíkur var þingfest í Héraðsdómi Reykjavíkur hinn 8. desember 2017 og hafa matsþolar frest til 12. janúar nk. til að koma að athugasemdum við matsbeiðnina.

Tilgangur matsgerðar er að afla sönnunar um staðreyndir. Dómkvaddur matsmaður hefur lögbundnar heimildir til að afla gagna og getur óskað eftir því að dómari taki skýrslu af vitnum, skv. IX. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála. Við matsvinnu hafa allir aðilar matsins tækifæri til að koma sínum sjónarmiðum og gögnum á framfæri í málinu. Matsgerð dómkvaddis matsmanns er almennt talin vera sterkt sönnunargagn um þau atriði sem hún nær til, að því gefnu að hún byggi á viðeigandi matsaðferðum og sé reist á réttum forsendum.

Undirrituð telur óráðlegt að hefja rannsókn eða úttekt á þeim atriðum sem tilgreind eru í framangreindri tillögu á meðan matsferli er í gangi vegna nær sömu atriða. Þorri tillögunnar gengur út á rannsókn á sömu atriðum og dómkvaddur matsmaður mun þurfa að leggja mat á samkvæmt matsbeiðni, svo sem orsakir tjónsins, hvernig staðið var að byggingu hússins á sínum tíma, hvernig staðið var að viðhaldi hússins eftir að það var tekið í notkun, hönnun, byggingaraðferðir og efnisval. Þá kann hugsanlegur bótaréttur Orkuveitu Reykjavíkur að velta að miklu leyti á því sem kemur út úr matsvinnunni. Fyrirséð er og jafnvel hætt við því að starf rannsakaða myndi skarast á við störf dómkvaddis matsmanns og hugsanlega hafa áhrif á störf

hans yrði tillagan samþykkt óbreytt við þessar aðstæður. Undirrituð telur því vandséð hvernig samþykkt tillögunnar að svo komnu máli fái samrýmst þeim almennu hagsmunum íbúa sveitarfélagsins og öðrum almannahagsmunum sem fulltrúum borgarstjórnar ber að gæta, sbr. áður nefnt ákvæði 2. mgr. 24. gr. sveitarstjórnarlaga.

Á hinn bóginn er ekkert því til fyrirstöðu að borgarstjórn óski eftir rannsókn eða úttekt vegna tjóns á húsi Orkuveitu Reykjavíkur að Bæjarhálsi 1 þegar endanleg matsgerð liggur fyrir í málinu. Enda verður að telja að þá verði eigendur Orkuveitu Reykjavíkur betur í stakk búnir til að meta þörf fyrir slíka vinnu. Bent er á að fyrir borgarráði liggur sambærileg tillaga borgarráðsfulltrúa Framsóknar og flugvallarvina. Verði ákveðið að hefja úttektarferli ætti að huga að því hvort unnt sé að sameina tillögurnar í eina tillögu til að skapa úttektarnefnd skýran starfsramma. Rétt er að haft verði samráð við aðra eigendur fyrirtækisins áður en slík tillaga yrði samþykkt í borgarstjórn.

Ebba Schram